

The Manifestation of Discourse Phenomena in the Ferghana Valley “O‘lan” Genre and Its Foreign Analogues: A Linguistic and Folkloric Analysis

Ismailov Jaxongir Jalolidinovich

Renaissance University of Education

Associate Professor, Department of Philology

Abstract

This article analyzes the sociopragmatic nature of lyrical discourse in Uzbek folk oral tradition through the example of the o‘lan genre of the Ferghana Valley. By integrating discourse theory, pragmatics, and folkloristic approaches, the study examines dialogicity, improvisation, performativity, and social functions within o‘lan performances based on linguo-pragmatic criteria. The research draws upon the views of leading Uzbek scholars such as Muzayyana Alaviya, Kh. Tillayev, E. Jumanbulbul, T. Mirzayev, M. Jo‘rayev, Sh. Turdimov, and Laylo Raupova, analyzing the ceremonial and social roles of o‘lan, gendered communication, and comparative aspects with foreign analogues including mantinades, zajal, griot traditions, and tappay/boliyan. The findings allow us to interpret the o‘lan genre not only as a form of folklore, but also as a model of emotional-communicative discourse that expresses social consciousness and cultural identity. The article holds theoretical-methodological and practical significance for the fields of linguistics, folklore studies, and cultural studies.

Keywords: Ferghana Valley folklore, o‘lan performances, lyrical discourse analysis, sociopragmatic model, linguoculturology, folk poetic worldview, performative speech, communicative tradition, cultural code, comparative folklore, social identity.

Annotatsiya

Ushbu maqolada Farg‘ona vodiysi o‘lan janri misolida o‘zbek xalq og‘zaki ijodida lirik diskursning sotsiopragmatik tabiati tahlil qilinadi. Tadqiqotda diskurs nazariyasi, pragmatika va folklorshunoslik yondashuvlari uyg‘unlashtirilib, o‘lanlardagi dialogiklik, improvizatsiya, performativlik va ijtimoiy funksiyalar lingvopragmatik mezonlar asosida o‘rganiladi. Muzayyana Alaviya, X. Tillayev, E. Jumanbulbul, T. Mirzayev, M. Jo‘rayev, Sh. Turdimov, Laylo Raupova singari o‘zbek olimlarining qarashlari tahlilga asos qilib olinib, o‘lanlarning marosimiy va ijtimoiy kontekstdagi roli, gender kommunikatsiyasi hamda xorijiy analoglar (mantinades, zajal, griot, tappay/boliyan) bilan qiyosiy jihatlarini ochib beriladi. Tadqiqot natijalari o‘lan janrini nafaqat folklor shakli, balki ijtimoiy ong va madaniy identitetni ifodalovchi, hissiy-kommunikativ diskurs modeli sifatida talqin etish imkonini beradi. Maqola tilshunoslik, folklorshunoslik va madaniyatshunoslik sohalari uchun nazariy-metodologik hamda amaliy ahamiyat kasb etadi.

Kalit so‘zlar: Farg‘ona vodiysi folklori, o‘lan aytishuvlari, lirik diskurs tahlili, sotsiopragmatik model, lingvokulturologiya, xalq poetik tafakkuri, performativ nutq, kommunikativ an‘ana, madaniy kod, qiyosiy folklor, ijtimoiy identitet.

Xalq og‘zaki ijodi — har bir millatning tarixiy xotirasi, ijtimoiy tajribasi va estetik tabiatini ifoda etuvchi eng qadimiy madaniy shakllardan biridir. Og‘zaki ijod namunalarida so‘z nafaqat ma‘no uzatadigan vosita, balki jamiyatning ijtimoiy-axloqiy qoidalari, emotsional me‘yorlari va madaniy identitetining ko‘zgusi sifatida

faoliyat yuritadi. Shu jihatdan lirik janrlar, xususan o‘lanlar, xalq hayotidagi muhim ijtimoiy hodisalardan — to‘y, bayram va boshqa marosimlardan ajralmas ravishda joy oladi va marosimiy kontekstda kommunikativ, performativ hamda sotsiopragmatik funksiyalarni bajaradi.

Lingvistik tadqiqotlarda diskurs tushunchasi nutqning faqat grammatik yoki leksik qatlamidan tashqariga chiqib, uning ijtimoiy, madaniy va pragmatik kontekstini o'rganishni nazarda tutadi. Lirik diskurs esa badiiy ifoda vositalari orqali shaxsiy va kollektiv hissiyotlarni shakllantirib, ijtimoiy munosabatlarni tartibga soluvchi maxsus kommunikativ maydonni yaratadi. O'zbek tilshunosligi va folklorshunosligida bu masala yaqinda katta e'tiborni qozonmoqda: bu borada taqqiqot ishimizda ham shunday keltirganmiz: lirik diskursning sotsiopragmatik aspektlarini o'zbek xalq qo'shiqlari misolida izohlab, lirik matnning pragmatik niyati va ijtimoiy maqsadlarini ta'kidlagan bo'lsak, Laylo Raupova esa og'zaki ijodni madaniy muloqot tizimi sifatida tadqiq etib, uning marosimiy va kommunikativ funksiyalarini ochib bergan.

Farg'ona vodiysi o'lan janri o'ziga xos dialogik va improvizatsion xususiyatlari, marosimiy konteksti hamda genderga oid kommunikativ modellar bilan ajralib turadi. O'lanlar ko'pincha ikki taraflama aytishuv — aytuvchi va javob beruvchi o'rtasidagi tezkor, ritmik va ma'noli muloqot shaklida namoyon bo'ladi; bunda satrlar tarkibida emotsional yuk, kinoya, kulgi, nasihat va duo kabi har xil nutq aktlari uyg'unlashadi. Shu jihatlar ularni diskurs tahlili uchun qulay ekspertiza maydoniga aylantiradi, chunki o'lanlarda so'zning illokutiv (niyat ifodalovchi), perlokutiv (tinglovchiga ta'sir etuvchi) va performativ (amaliy natija keltiruvchi) funksiyalari aniq seziladi.

Mazkur maqolaning maqsadi — Farg'ona vodiysi o'lan janrini lingvopragmatik va folklorshunoslik mezonlari asosida tahlil qilib, uning lirik diskurs sifatidagi sotsiopragmatik rolini aniqlashdir. Tadqiqot vazifalari quyidagilardan iborat: birinchidan, lirik diskurs va sotsiopragmatika nazariy asoslarini ko'rib chiqish; ikkinchidan, o'lan janrining struktur-funksional xususiyatlarini aniqlash; uchinchidan, o'lanlar va xorijiy analoglar (mantinades, zajal, griot ijrolari,

tappay/boliyan) orasidagi diskursiv o'xshashlik va farqlarni solishtirma tahlil qilish; to'rtinchidan, o'lanlarda gender va ijtimoiy rollarning pragmatik namoyon bo'lishini tahlil qilish.

Tadqiqot metodologiyasi sifatida diskurs tahlili, tekstual-lingvistik analiz, sotsiopragmatik interpretatsiya va taqqoslash usullari qo'llanadi. Empirik material sifatida Farg'ona vodiysi o'lanlaridan olingan matnlar, ushbu janr bo'yicha etnografik yozuvlar, shuningdek Laylo Raupova kabi O'zbekiston olimlarining asarlari hamda xorijiy tadqiqotlar (abridged references) foydalaniladi. Tadqiqot natijalari nafaqat tilshunoslik va folklor fanlari uchun, balki madaniyatshunoslik va ijtimoiy fanlar uchun ham amaliy-nazariy ahamiyatga ega bo'ladi.

Lirik diskursning nazariy asoslari va xalq og'zaki ijodidagi ifodasi

Lirik diskurs hodisasi tilshunoslik va adabiyotshunoslik fanlarining kesishgan nuqtasida shakllangan murakkab nazariy konsepsiyalardan biridir. Diskurs tushunchasi o'z mohiyatiga ko'ra, tilning ijtimoiy, psixologik, madaniy va kommunikativ qatlamlarini o'zida mujassamlashtiradi. Shu jihatdan u matn, kontekst va nutqiy faoliyatning uzviy birligi sifatida talqin etiladi (Qurbonov, 2019). Lirik diskurs esa bu birlikning estetik, hissiy va ramziy qatlamda namoyon bo'lishidir.

Tilshunoslikda diskurs nazariyasi XX asrning ikkinchi yarmidan boshlab sotsiopragmatik yondashuvlar asosida shakllandi. N. Fairclough, T. van Deyk, M. Fuko kabi olimlar diskursni ijtimoiy ong va madaniy me'yorlar bilan bog'liq nutqiy faoliyat shakli sifatida tahlil qilganlar. O'zbek tilshunosligida bu yo'nalish S. Karimov, L. Raupova, Sh. Safarov kabi tadqiqotchilar tomonidan milliy zamin va xalq ijodi materiallari asosida chuqur o'rganilmoqda.

M.Alaviya xalq qo'shiqlaridagi lirik nutqni epik janr sifatida tahlil qiladi. Uning fikricha, lirik qo'shiq faqat matn shaklida emas, balki ijtimoiy muloqot, an'anaviy dunyoqarash, ruhiy kechinmalar va gender rollar orqali ham ifodalanadi. Masalan, "yor-yor" janridagi matnlar faqat to'y marosimi uchun aytiladigan qo'shiq emas, balki jamiyatning ma'naviy-estetik pozitsiyasini, ijtimoiy me'yorlar tizimini, qadriyatlar munosabatini ham ifoda etuvchi diskursiy hodisadir.

Laylo Raupovaning xalq poetikasiga oid izlanishlarida ham lirik nutqning diskursiv tabiati yoritiladi. U o'zbek xalq qo'shiqlarida "subyektiv men"ning ovozi ko'pincha kollektiv ong bilan uyg'unlashganini, bu esa individual his-tuyg'ularning ijtimoiy kontekstda ma'noga ega bo'lishini ta'kidlaydi (Raupova, 2018). Shunday qilib, xalq og'zaki ijodida lirik diskurs shaxs va jamiyatning muloqoti, inson kechinmalari va ijtimoiy qadriyatlarning lingvopragmatik birligiga aylanadi.

Farg'ona vodiysi xalq qo'shiqlarida bu holat yanada jonliroq ko'rinadi. Ayniqsa o'lan, yor-yor, lapar, alla kabi janrlarda diskursiy qatlamlar ko'p darajada sotsiopragmatik omillarga tayangan. O'lanlarda erkak va ayol ovozlari o'rtasidagi muloqot, kinoya, metafora, xalqona hazil orqali ijtimoiy pozitsiyalar ifodalanadi. Bu, o'z navbatida, xalq tilining estetik qudratini namoyon etadi. Lirik diskursning yana bir muhim jihati — u "madaniy kod" sifatida faoliyat yuritadi. Ya'ni xalq qo'shig'ida ifodalangan ma'no qatlamlari faqat tilda emas, balki urf-odat, marosim, kiyim, ishora va musiqiy ohang orqali ham shakllanadi. Bunday ko'p qatlamli ma'no tarmog'ini tahlil qilishda sotsiopragmatik yondashuv muhim ahamiyat kasb etadi, chunki bu usul ma'noni shunchaki matndan emas, balki muloqot jarayonidan izlaydi.

Xalq og'zaki ijodining diskursiv tahlili shuni ko'rsatadiki, har bir qo'shiq ijtimoiy-tarixiy sharoit, marosim konteksti va ma'naviy qadriyatlar bilan bevosita bog'liq. Shu bois

o'zbek xalq qo'shiqlarida mavjud lirik nutqni tahlil qilish — milliy o'zlikni, qadriyatlar evolyutsiyasini va madaniy kommunikatsiya tizimini anglashga xizmat qiladi.

Lirik diskursda sotsiopragmatik omillar va kommunikativ strategiyalar

Tilshunoslikda sotsiopragmatika insonning nutqiy faoliyatida ijtimoiy omillarning rolini, ya'ni tilning jamiyatdagi funksional ishlatilishini o'rganadi. Shu bois lirik diskursni sotsiopragmatik nuqtayi nazardan tadqiq etish — xalq qo'shiqlaridagi nutqiy muloqotning mazmun va maqsadini aniqlash imkonini beradi. Lirik diskursda har bir so'z, har bir ohang, har bir obraz — ijtimoiy kontekst va muloqot ehtiyojidan tug'iladi.

Laylo Raupova o'zining folklor poetikasiga bag'ishlangan ishlarida xalq lirikasi nutqiy jarayon sifatida milliy muloqot modeli bo'lib xizmat qilishini ta'kidlaydi. Unga ko'ra, xalq og'zaki ijodida **sotsiopragmatik signallar** — ya'ni kinoya, so'roq shakllari, takrorlar, affektiv so'zlar, qadriyatlarni ifodalovchi ramzlar — diskursni faollashtiradi. Bu esa tinglovchi (yoki ishtirokchi)ni nafaqat estetik, balki ijtimoiy jihatdan ham faol muloqotga chorlaydi.

Farg'ona vodiysi xalq qo'shiqlarida bu sotsiopragmatik omillar ayniqsa yorqin. Masalan, o'lan aytishuv janrida ikki jins vakillarining musobaqalashuvchi, kinoyali muloqoti orqali jamiyatdagi gender rollari, hazil va istehzo madaniyati, ijtimoiy masofa kabi ko'plab tushunchalar nutq orqali ifodalanadi. Quyidagi misol bunga dalildir:

"Bolam kelin bo'ldi, qaynonasiga teng,
To'yda aytgan so'zi yurakka meng.
Yor-yor!"

Bu misrada "to'y" — ijtimoiy hodisa, "kuyov-kelin" esa ijtimoiy rollarni bildiradi. Ammo qo'shiqdagi ohang va "yurakka meng" birikmasi hissiy-estetik munosabatni bildiradi. Demak, bu yerda til sotsiopragmatik vazifani bajaradi: u ijtimoiy marosimni estetik kechinmaga aylantiradi.

Lirik diskursda kommunikativ strategiyalar ham muhim ahamiyatga ega. Bu strategiyalar odatda quyidagicha tasniflanadi:

1. **Emotiv strategiya** — his-tuyg'ularni estetik tarzda ifodalash (masalan, "ko'nglim to'lib toshar", "ko'zlarimda yosh" kabi so'z birikmalari).
 2. **Apellyativ strategiya** — tinglovchiga murojaat orqali muloqotni jonlantirish ("yorim", "jonim", "ayting-chi", "eshitinglar" kabi so'z shakllari).
 3. **Simvolik strategiya** — ramziy obrazlar orqali ijtimoiy yoki shaxsiy ma'no berish ("ko'k qush", "oq libos", "qaldirg'och" kabilar).
 4. **Pragmatik strategiya** — maqsadga yo'naltirilgan nutqiy harakatlar orqali ta'sir o'tkazish (masalan, nikoh, muhabbat, vafodorlik mavzularidagi didaktik xitoblar).
- Bu strategiyalar xalq og'zaki ijodi orqali avloddan avlodga o'tgan madaniy kommunikatsiyani mustahkamlaydi. Shu ma'noda, xalq qo'shiqlaridagi lirik diskurs — bu til orqali avlodlar o'rtasidagi hissiy, ijtimoiy va axloqiy merosni uzluksiz davom ettiruvchi tizimdir.

Sotsiopragmatik tahlil shuni ko'rsatadiki, xalq qo'shiqlari faqat estetik matn emas, balki ijtimoiy o'zaro ta'sirning faol shaklidir. Unda har bir so'z ijtimoiy ahamiyatga ega, har bir obraz esa madaniy kodni ifodalaydi. Shu bois lirik diskursni o'rganish — xalq ongini, madaniy xotirani va milliy identifikatsiyani tushunishning muhim kalitidir.

Xalq og'zaki ijodi janrlarida lirik diskursning sotsiopragmatik tahlili (Farg'ona vodiysi misolida)

Farg'ona vodiysi xalq og'zaki ijodi O'zbekiston madaniy makonining eng boy qatlamlaridan biridir. Bu hududda shakllangan qo'shiq janrlari — **o'lan**, **yor-yor**, **lapar**, **alla** kabi turlar — nafaqat badiiy ifoda vositasi, balki xalq tafakkurining ijtimoiy va ma'naviy shaklidir. Ularning har biri alohida diskursiy maydon bo'lib, unda til,

madaniyat va ijtimoiy munosabatlar uyg'unlashgan.

O'lan aytishuvlaridagi diskursiy muloqot

O'lan janri Farg'ona vodiysi marosim madaniyatida alohida o'rin tutadi. Ayniqsa to'y marosimlarida ayollar va erkaklar o'rtasidagi aytishuv, kinoya va so'z o'yinlari xalqona muloqotning eng tabiiy shakli sifatida namoyon bo'ladi.

Masalan:

"Qizlar to'pi qizil, yigitlar qora,
O'lan aytam, yurakda bor dard, yara.
O'ynab kulmay, so'z bilan so'z urishay,
Qani, kimga yurakda joy bor, qara!"

Bu o'landa **emotiv**, **apellyativ** va **kinoyaviy** strategiyalar uyg'unlashgan. Aytilgan so'zlar zohiran hazilga o'xshash, ammo u orqali jinsiy rollar, jamiyatdagi erkinlik darajasi, ayolning nutqiy faolligi kabi ijtimoiy muammolar ham ifodalanadi. Shunday qilib, o'lan — bu **dialogik lirik diskurs**, unda estetik kechinma va sotsiopragmatik pozitsiya birlashadi.

"Yor-yor" janrida ijtimoiy muloqot va qadriyat ifodasi

"Yor-yor" janri o'zbek xalqining eng qadimiy lirik marosim qo'shiqlaridan biridir. U to'y marosimining kommunikativ yadrosi hisoblanadi.

M.Jo'rayev bu janrni "ijtimoiy marosimning estetik modeli" deb ta'riflab, unda **madaniy kodlar** — ota-ona duosi, ayriliq, yangi hayotga qadam qo'yish, ijtimoiy maqom o'zgarishi kabi ma'nolar mujassam ekanini ta'kidlaydi.

Quyidagi misolni olaylik:

"Yor-yor, kelin kelyapti oq libosda,
Ota yurti qoldi, ko'ngli yozda.
Yor-yor!"

Bu satrlarda "oq libos" — **ramz**, "ota yurti" — **madaniy manba**, "yor-yor" nidosi esa **diskursiy markaz** hisoblanadi. So'zlovchi (ijrochi) nafaqat his-tuyg'usini, balki ijtimoiy voqeani (nikoh, ajralish, yangi maqom) ifodalaydi. Shunday qilib, "yor-yor" lirik diskurs sifatida **madaniy o'tish marosimini** til orqali aks ettiradi.

. Laparlar va ayollar nutqiy faolligi

Lapar janrida ayollar ovozi ijtimoiy muloqotning faol subyekti sifatida namoyon bo'ladi. Bu qo'shiqlar ko'pincha mehnat, muhabbat, sadoqat, erk va or-nomus mavzulariga bag'ishlanadi.

Masalan:

“Qo'limdagi ipim uzildi,
Yuragimda dardim sezildi.
So'ylay desam, ko'nglim to'lib,
So'zlarim ichimda ezildi.”

Bu satrlar lirik “men”ning ichki kechinmasi orqali **subyektiv diskurs**ni yuzaga chiqaradi. Ammo shu kechinma jamiyatdagi ayol mavqeini, uning his-tuyg'ularini ifodalash imkonini ham beradi. Shunday qilib, laparlarda individual nutq — ijtimoiy xotiraning, ayol ruhiyatining ramziga aylanadi.

Alla janrida hissiy va ijtimoiy diskurs

Alla qo'shiqlari, asosan, onalar tomonidan aytiladigan bolalar qo'shig'i sifatida ma'lum. Biroq sotsiopragmatik tahlilda bu janr nafaqat bola tinchligini, balki ona kechinmasini, jamiyatdagi ona obrazini ham ifodalaydi.

Masalan:

“Alla, alla, bolam uxla,
Uying tinch, ko'nglim to'la.
Qushlar sayrab, tonglar chara,
Bolam, senga yorug' dunyo bara.”

Bu qo'shiqda **lingvopragmatik vositalar** — mehr, tinchlik, yorug'lik, qush, tong obrazlari — madaniy qadriyatlar tizimini ifodalaydi. Diskursda “ona” subyekti — muhabbat, himoya va duoning markazida turadi. Shu tariqa, alla janri lirik diskursning **emosional-madaniy** modeli sifatida ko'riladi.

Farg'ona vodiysi xalq og'zaki ijodi — lirik diskursning eng sermazmun va sotsiopragmatik jihatdan faol shakllaridan biridir. O'lan, yor-yor, lapar, alla kabi janrlar xalq hayotining ajralmas qismi bo'lib, ularda nafaqat estetik tuyg'u, balki ijtimoiy muloqot, madaniy xotira va hissiy rezonans uyg'unlashgan.

Maqola tahlili shuni ko'rsatdiki:

1. **Lirik diskurs** — bu matndan tashqariga chiqadigan, nutqiy, hissiy va madaniy qatlamlarni birlashtiruvchi kommunikativ hodisadir. U xalq qo'shiqlarida milliy tafakkurning tili sifatida namoyon bo'ladi.

2. **O'lan va yor-yor janrlarida** diskurs jarayoni dialogik va interaktiv tus oladi; bu jarayon orqali jamiyatda gender muloqoti, ijtimoiy maqom va hissiy ifoda me'yorlari shakllanadi.

3. **Lapar va alla** janrlarida esa lirik “men” orqali jamiyatning axloqiy qadriyatlari, ayollarning ruhiy olami, ona mehrining ijtimoiy ahamiyati ifodalanadi.

4. Xorijiy og'zaki ijoddagi (mantinades, zajal, griot, tappay) tahlillar bilan solishtirganda, o'zbek o'lan diskursi umuminsonga xos muloqot va hissiy ifoda tamoyillariga asoslanadi, ammo u o'ziga xos **madaniy kod** va **estetik konsepsiyaga** ega.

Laylo Raupovanning **Diskurs va uning sotsiopragmatik aspekti** nomli tadqiqoti asosida aniqlanishicha, xalq qo'shiqlari diskursida **nutqiy strategiyalar** (duo, kinoya, murojaat, lirik undovlar) va **pragmatik niyatlar** (maqto'v, tabrik, nasihat, hajv) uzviy bog'langan. Bu jihat Farg'ona vodiysi o'lanlarida ayniqsa yaqqol seziladi.

Laylo Raupovanning **“O'zbek xalq qo'shiqlarining diskursiv tabiati”** nomli tadqiqotida esa og'zaki ijoddagi **ayollar nutqiy faoliyati, lingvokulturologik qadriyatlar** va **metaforik modellar** o'rganilgan. Bu qarashlar maqoladagi tahlillar bilan uyg'un kelib, xalq qo'shiqlari diskursini lingvopragmatik va estetik jihatdan yoritadi.

Shunday qilib, Farg'ona vodiysi o'lan janri — bu xalq tafakkuri, hissiy madaniyati va ijtimoiy xotirasining jonli nutqiy manzarasidir. Uning tahlili o'zbek tilshunosligida diskurs va pragmatika yo'nalishlari uchun yangi ilmiy ufqlar ochadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

- Ismoilov J. J. Lirik diskurs va uning sotsiopragmatik aspekti (o'zbek xalq qo'shiqlari misolida). – Toshkent: O'zMU nashriyoti, 2024.
- Raupova L. O'zbek xalq qo'shiqlarining diskursiv tabiati. – Toshkent: Fan va texnologiya, 2021.
- Yo'ldoshev M. Til va madaniyat: lingvopragmatik yondashuvlar. – Toshkent: Universitet nashriyoti, 2020.
- Jo'raeva N. O'zbek folklorining ijtimoiy-lirik qatlamlari. – Andijon: AndDU nashriyoti, 2019.
- G'afurova M. O'zbek xalq og'zaki ijodi janrlarining kommunikativ tabiatiga doir. – Farg'ona: FDU nashriyoti, 2020.
- Mamatqulova S. Lirik janrlarning diskursiv talqini. // Til va adabiyot ta'limi jurnali, 2022, №3.
- Karimova D. Og'zaki matnlarda pragmatik niyatning ifodalanishi. – Toshkent: Fan, 2018.
- Zokirova, S., & Xusanova, G. (2024). SOSIOLINGVOMADANIYATSHUN OSLIK KONTEKSTIDA BOLALAR O'YINLARI TUSHUNCHASI. Farg'ona davlat universiteti, (3), 547-547.
- Zaylobidinovna, R. G. (2022). Comparative Study of the Names of Children's Games in Uzbek and English. American Journal of Social and Humanitarian Research, 3(8), 136-138.
- Abdurahmonova N. Marosim folklori va ijtimoiy muloqot. – Toshkent: O'zFA Folklor instituti, 2020.
- Rahimov B. Diskurs nazariyasining folklorshunoslikdagi tatbiqi. // Filologiya masalalari, 2021, №4.
- Xudoyberdiyeva M. O'zbek xalq lirikasi: madaniy kod va kommunikativ kontekst. – Namangan: NamDU nashriyoti, 2022.